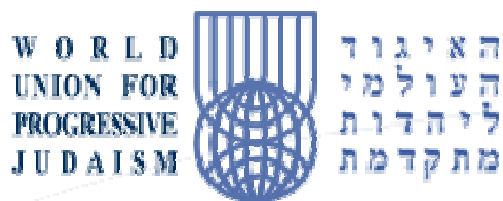

5775

Torah from Around the World

Rabbi Nechoenja, de zoon van HaKana, zegt: Ieder die het juk van Wijsheid op zich neemt, zal geen last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen. Maar ieder die het juk van Wijsheid afwerpt, zal last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen.

[Pirke Awot V:5. Uit: Spreuken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 12 september 2015 / 28 elloel 5775, Nitsawiem, Dewariem/Deuteronomium 29:9 – 30:20

Tanach, blz. 410 - 414

Haftara: Jesjaja 61:10 - 63:9

Tanach, blz. 905 - 907

Vertaling: Tamarah Benima

Commentaar: Rabbijn Mimi Feigelson kreeg haar semicha (rabbijnenbevoegdheid) in 1994 van rabbi Shlomo Carlebach. Ze is docente Talmoed aan de Amerikaans Joosdse Universiteit en de Ziegler School of Rabbinic Studies.

[Oorspronkelijke Engelse tekst.](#)

Hoe bereid je je voor op het geven van acte de présence?

Mijn hersenen produceren zowel eerbiedige als oneerbiedige vragen. De volgende vraag wordt opgeworpen door het oneerbiedige gedeelte van mijn brein: Elk woord in de Tora heeft een betekenis, dus wat betekent: „U staat nu **allen** (...)?” (Het Hebreeuws gebruikt het woord ‘kol’ dat ook ‘helemaal’ kan betekenen; rabbijn Feigelson gaat uit van de laatste betekenis voor haar commentaar, red.) Hoe kun je anders acte de présence geven? In stukjes? Op verschillende tijden van de dag?

Ik herinnerde me door dit vers een moment uit mijn verre verleden. Het was in de jaren tachtig van de vorige eeuw en ik was een aankomend studente aan de Hebreeuwse Universiteit van Jeruzalem. Ik werkte als bibliothecaris en coördinator van de universitaire uitgeverij bij het

Maurice Falk Instituut voor Economisch Onderzoek in Israël. In die hoedanigheid werd ik ontboden bij de rector van de universiteit, Prof. Don Patinkin. Eén ogenblik stakte mijn adem van paniek. Het was een vrijdag, en niemand komt op vrijdag naar de universiteit tenzij het echt moet. Vrijdag is een dag waarop je vrije tijdsleding draagt. Die dag was ik buitengewoon bont uitgedost met een lange, wijde lichtpaarse rok, zwarte kousen, en witte gebreide schoenen. Daarbij lange handgemaakte oorbellen in paars, zwart en wit, veel armbanden en make-up die erbij paste. Alsof dat nog niet genoeg was had ik een zwart-paars-witte bandana op mijn hoofd. Niet echt kleiding om je opwachting in te maken bij de rector van een universiteit. Maar er was geen tijd om naar mijn kamer te gaan om van kleren te wisselen, dus knoopte ik mijn bandana op zo'n manier dat ik er meer 'samenhangend' uit zag en hoopte er het beste van.

Het behoeft geen uitleg dat Prof. Patinkin nogal geschokt was bij het zien van de jonge vrouw die zijn kamer binnenkwam. Als je bedenkt dat ik een van zijn artikelen aan het klaarmaken was voor publicatie, dan begrijp je dat mijn verschijning niet de professionaliteit uitstraalde van een medewerker van een instituut voor economisch onderzoek. Hij bekeek me van kruin tot voeten, nogal afkeurend, en stotterde toen de vraag: „Bbbben jij Mimi?” Ik glimlachte en zei onschuldig: „Ja.” Hij liet zijn ogen weer over mij gaan, beginnend bij mijn voeten omhoog naar mijn bandana, en bleef stotteren: „Jjjij bent Mimi?” Opnieuw zei ik in mijn onschuld en in een poging om niet van mijn stuk te raken, aangezien zijn afschuw niet minder werd: „Ja, ik ben Mimi, helemaal... (**koli**)...” Waarop hij antwoordde: „Er is een heleboel 'van jou helemaal'. *Jesj harbé min hakol hazé.*”

Over de gelukkige afloop van het verhaal zal ik het een andere keer hebben, maar ik wil wel met jullie delen dat ik altijd zijn uitspraak ben blijven horen: „Er is een heleboel 'van jou helemaal'. *Jesj harbé min hakol hazé.*” Keer op keer kijk ik naar mijzelf en hoor hem tegen me praten, en soms hoor ik hem tegen anderen spreken; waarbij hij ons vertelt dat er 'een heleboel van ons' is. Als ik het vers lees waarmee de sidra begint, hoor ik Prof. Patinkin en dat beïnvloedt mijn lezing van de sidra, waarin wordt verteld over de persoon die voor God staat: „U bent hier allen nu bijeen, ten overstaan van de Eeuwige uw God: de stamhoofden, de oudsten, de schrijvers, alle mannen, vrouwen en kinderen van Jisraël, en de zwerver-bij-je-te-gast die in de legerplaats werkt, van de hakker van je hout, tot de putter van je water”. (en een paar verzen later) „*ongeacht wat je doet, **jullie allen!***”

Met dit in gedachte vraag ik mezelf in deze dagen vóór Rosj Hasjana en Jom Kippoer: ‘Hoe zul je staan terwijl God aanwezig is? Wat van mijzelf breng ik mee in de ontmoeting met de Enige?’

Maimonides begint zijn wetscodex, de Misjné Tora, met de ‘Grondslagen van de Tora’ (Jesodé HaTora) en leert ons daarin dat er twee positieve geboden zijn: God vrezen en God liefhebben (misschien is ‘ontzag hebben’ een meer passende vertaling van het woord *jir’a*). Maar pas in zijn wetten van *tesjoewa* (inkeer) legt hij echt uit wat het betekent om God lief te hebben. Ik vraag mij af: Betekent dit misschien dat men in een staat van ontzag moet zijn om in God te kunnen geloven, terwijl men als men terug wil keren tot God, opdat men Gods aanwezigheid kan ervaren, in een staat van liefde moet zijn? *Hoe zou het zijn om te staan in Gods licht met een hart vol liefde? Hoe zou het zijn om open te staan voor de mogelijkheid om Gods liefde voor mij te ervaren?*

Vader Henry Nouwen, een van mijn geliefde leraren (1932-1996) komt op zeer veel verschillende manieren op deze vraag terug in zijn boek ‘The Only Necessary Thing: Living a Prayerful Life’ (Het Enig Noodzakelijke: Een leven van Gebed te leven). Twee uitwijdingen erover zou ik met jullie willen delen. Als hij een luisterend hart beschrijft, deelt hij het volgende met ons:

„De discipline van het hart laat ons staan tegenover God die aanwezig is met alles wat we hebben en zijn: onze angsten en bangigheden, onze vreugde, onze successen, verwachtingen en hoop, onze overwegingen, dromen en mentale zwerftochten, en vooral ons volk, onze familie, vrienden en vijanden, kortom, met alles dat maakt wie we zijn. **Met dit alles** luisteren we naar de stem van God en staan we God toe tegen ons te spreken zodat Hij elke uithoek van ons wezen bereikt. Dat is moeilijk, want we zijn zo angstig en onzeker, dat we onszelf blijven verbergen voor God.”

„We zijn geneigd om God alleen die delen van onszelf te laten zien waarover we ons redelijk comfortabel voelen en waarmee we denken dat we een positieve reactie kunnen uitlokken. Daardoor wordt ons gebed heel selectief en beperkt: en dat geldt niet alleen voor ons gebed, maar ook voor onze zelfkennis, *want door onszelf voor God te gedragen als vreemdelingen, worden we vreemdelingen voor onszelf.*” (blz. 83-84; cursivering door mij).

Als we over God nadenken, stelt hij: „Terugkeren tot God betekent terugkeren tot God **met alles wat ik ben** en met alles dat ik heb. Ik kan niet tot God terugkeren met de helft van mijn wezen. Ik

voelde plotseling een zekere weerstand om volledig en totaal te worden omarmd. Ik ervoer niet alleen een verlangen om te worden omhelsd, maar ook een angst om mijn onafhankelijkheid te verliezen. Ik besepte dat Gods liefde een bezitterige liefde is. God wil niet slechts een deel van mij, maar **alles van mij**. Alleen als ik mij volledig overgeef aan Gods ouderlijke liefde kan ik verwachten vrij te worden van de eindeloze hoeveelheid afleidingen, en ben ik klaar om de stem van de liefde te horen en ben ik in staat om mijn eigen, unieke roep te herkennen.”

„Het zal een zeer lange weg worden. Elke keer dat ik bid, voel ik de worsteling. Het is de worsteling om **God de God van mijn hele wezen te laten zijn**. *Het is de worsteling om erop te vertrouwen dat de ware vrijheid verborgen ligt in de totale overgave aan Gods liefde.*” (blz. 73-74, cursivering door mij).

Met deze gedachten en overwegingen in het hoofd, keer ik terug tot de vraag aan mijzelf, aan jou, en, naar ik hoop, de vraag die wij aan elkaar zullen stellen: „Hoe ga je deze Sjabbat in, hoe ga je acte de présence geven op Rosj Hasjana en Jom Kippoer?” Laat je delen van jezelf thuis, of sta je jezelf de gift toe om te staan, te zitten, te huilen, te mediteren in de aanwezigheid van **De-Ene-Die-Alles-Liefheeft-van-Wie-Wij-Zijn?** Op welke manier is het begin vers van dit Toragedeelte een persoonlijke uitnodiging aan jou: „U staat hier allen (**kol**) (geheel, red.) voor de Eeuwige, uw God.”

Mogen we gezegend zijn met het geloof, de moed, het vertrouwen en de liefde om daartoe in staat te zijn. Laten we ervan uitgaan dat ieder van ons de kracht en de overtuiging daartoe heeft in moeilijke momenten. Mogen we allen worden ingeschreven in het Boek van Liefdevol Leven en goede gezondheid.

Sjabbat Sjalom.